

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑ

Transformations of Mind: Philosophy as Spiritual Practice.
του Michael McGhee. Cambridge: Cambridge University Press,
2000, σσ. viii+293 (χαρτόδετο, ISBN: 0-521-77753-4).

Υποστηρίζεται συχνά ότι ο αναπόφευκτα περιορισμένος χαρακτήρας των γλωσσικών μορφών (οι οποίες καθορίζουν και τα γένη των δυνατών κειμένων) αποτελεί και περιορισμό των δυνατοτήτων έκφρασης της σκέψης ή της άρθρωσης του λόγου. Δεν είναι σαφές ούτε κατά πόσο τα όρια αυτά είναι μόνον αρνητικού χαρακτήρα, ούτε κατά πόσον μπορούμε να εξετάζουμε και τον φιλοσοφικό λόγο ως ένα εκ των λογοτεχνικών ειδών. (Και, εν πάση περιπτώσει, θα πρέπει πρώτα να θεμελιωθεί η ίδια η διάκριση μεταξύ σκέψης και γλωσσικού κειμένου, και κατόπιν να εξεταστούν τα γνωρίσματα της πιθανής τους σχέσης). Εάν ωστόσο θα θέλαμε να υποδείξουμε ένα διαφορετικό ύφος φιλοσοφικής γραφής, το εν λόγω βιβλίο του Dr Michael McGhee θα ήταν ένα άριστο δείγμα, καθώς αποδέχεται και αντιμετωπίζει τη γλώσσα ως φορέα ενός τέτοιου λανθάνοντος λόγου, ο οποίος και βρίσκει διέξοδο στο γλωσσικό όχημα, πλάθοντάς το σύμφωνα με τις ανάγκες του (ανεξαρτήτως δηλαδή από υφολογικές προδιαγραφές).

Ο M. McGhee διδάσκει αισθητική, ηθική, και φιλοσοφία της Θρησκείας στο Πανεπιστήμιο του Liverpool της Μ. Βρετανίας, και οι *Μεταμορφώσεις του Νου: Η Φιλοσοφία ως Πνευματική Πρακτική* αποτελούν μία συστηματική σύνοψη της επί σειράς ετών έρευνάς του. Ταυτόχρονα, αποτελούν και ένα είδος αυτοβιογραφικού χρονικού του συγγραφέα, το οποίο, στις πιο προσωπικές του στιγμές, εστιάζεται γύρω από εμπειρίες της νεαρής ηλικίας, έντονα διαποτισμένης από τις αρχές μίας ρωμαιοκαθολικής χριστιανικής εκπαίδευσης (εντός ιρλανδικού περιβάλλοντος).

Ωστόσο, η «πνευματική πρακτική» του τίτλου παραπέμπει άμεσα στη βουδδιστική πρακτική (και τελετουργία) του διαλογισμού. Το έργο δηλαδή αποτελεί ουσιαστικά φιλοσοφικό χρονικό μίας Παυλιανού τύπου μεταστροφής προς κάποια διαφορετική μορφή θρησκευτικότητας. Λαμβάνοντας όμως υπόψη τα όσα ήδη ανέφερα περί ύφους, αποτελεί και μία έμμεση πρόκληση εκείνου που θα ονομάζαμε ακαδημαϊσμό της αγγλοσαξονικής φιλοσοφίας του τελευταίου αιώνα - χωρίς αυτό να σημαίνει ότι ο M. McGhee εγκαταλείπει την ανάλυση ολοκληρωτικά ή με τρόπο ενιαίο σε όλη την έκταση του κειμένου του.

Αυτή η διπλή αποστασιοποίηση δίνει το κυρίαρχο στίγμα του βιβλίου, όπου επιχειρείται περαιτέρω η έκθεση μίας γενικής φιλοσοφικής θέσης στην οποία συνενώνονται το θρησκευτικό συναίσθημα, η επιδίωξη του ηθικού και η αίσθηση του ωραίου. Οπωσδήποτε το πιο κεντρικό και ακανθώδες ζήτημα αφορά στη φιλοσοφία της θρησκείας του M. McGhee. Είναι σαφές ότι η στροφή στο βουδδισμό έχει δύο τουλάχιστον σημαντικές συνεπαγωγές (ή, ισοδύναμα, πηγάζει από δύο σημαντικές επιλογές - οπωσδήποτε πάντως ο M. McGhee δεν είναι απολογητής καμίας θρησκείας, και μάλιστα αυτοχαρακτηρίζεται ως «Καθολικός Βουδδιστής», σ. 203).

Κατά πρώτον, ο βουδδισμός, ως θρησκεία χωρίς Θεό ή Θεούς (στις ορθόδοξες εκδοχές της), δεν αναγνωρίζει κανένα από τα παραδοσιακά ερωτήματα της χριστιανικής θεολογίας περί της ύπαρξης του Θεού, περί των ενεργημάτων Του, κ.ο.κ. Αυτού του είδους τα ερωτήματα της φυσικής θεολογίας, κυρίως από τον δέκατο ένατο αιώνα και ύστερα (π.χ. Matthew Arnold, Nietzsche), σηματοδότησαν ακριβώς και την κρίση της «νεκρής» πίστης και του «νεκρού» Θεού. Κατά αντιπαράβολή, η θρησκευτικότητα η οποία χαρακτηρίζει την βουδδιστική πρακτική προσπερνά τη διαμάχη Λόγου - Πίστης (ή πεποίθησης-πίστης, 'belief-faith'), σε μία προσπάθεια ανακάλυψης εκείνου που γίνεται απόλυτα ξεκάθαρο: η Εμπειρία πλέον του διαλογισμού γίνεται οδηγός και στρέφεται προς το εσωτερικό του εαυτού - αφυπνίζοντας έτσι από τον λήθαργο του (παρα)δεδομένου και του φανερού (στα ίχνη της 'Besinnung' του Heidegger). Η αυταπάρνηση αυτού του είδους γεννά ουσιαστικά και μία υψηλότερη διάσταση στη ζωή του εαυτού, μία διάσταση πνευματικότητας, ή «περίσσειας ζωής» (σσ. 135-36· πβ. *Κατά Ιωάννην Ευαγγέλιον* 10,10). Ένας σημαντικός σχετικός κανόνας είναι ότι η κριτική διερεύνηση του λόγου του Βούδδα καθορίζεται από τα ιερά κείμενα ως προσωπικό δικαίωμα του ίδιου του πιστού αναζητητή (σσ. 161, 167, 262) - αλλά ο ρόλος της θρησκευτικής κοινότητας ('sangha') είναι επίσης θεμελιώδης μοχλός της διαδικασίας αναζήτησης.

Κατά δεύτερον - και σε ένα παράλληλο επίπεδο - η φιλοσοφία επανακαθορίζεται ως διαδικασία μετακίνησης του νου («μετανοητική»· βλ. κεφάλαιο πρώτο, όπου εκτενής αναφορά στον Γιαπωνέζο βουδδιστή φιλόσοφο Tanabe Hajime). Η κίνηση αυτή αρχίζει όχι μόνο πριν από τις αντινομίες της εννοιολογικής σύλληψης, της αντιπαράθεσης υποκειμένου και αντικειμένου, του ψευδο-διλήμματος μεταξύ θείσμου και επιστημονικού υλισμού· αρχίζει μάλλον πριν από τον στοχασμό τον ίδιο («φιλοσοφία που δεν είναι φιλοσοφία», όπως τίθεται από τον M. McGhee). Συνεπώς, η φιλοσοφία ως μήτρα και όχι ως μέθοδος της γνώσης, σε συνδυασμό με μία θρησκευτικότητα του εαυτού την οποία εξέθεσα αμέσως πιο πάνω, είναι για τον M. McGhee η απάντηση στα προβλήματα της παραδεδομένης φι-

λοσοφίας και θεολογίας, όπου η ιδιαίτερα φιλοσοφική θρησκεία του βουδδισμού αποτελεί κεντρικό υπόδειγμα - τουλάχιστον σε αναπροσαρμοσμένη μορφή (π.χ. ο M. McGhee πουθενά δεν θεματοποιεί το δόγμα της μετενσάρκωσης).

Στην πραγματικότητα για τον M. McGhee ο εαυτός είναι ακριβώς το αντικείμενο της φιλοσοφίας (ρητά, για παράδειγμα, στη σ. 256). Ο ηθικός προβληματισμός εισάγεται λοιπόν ως το πεδίο εκδίπλωσης του εαυτού, και η ευδαιμονία γίνεται ποσό ανάλογο της αυτογνωσίας. Η καντιανής χροιάς έννοια του καθήκοντος δεν είναι παρά η «διαστρεβλωμένη ηχώ» (σ. 177) της ηθικής πράξης, η οποία πηγάζει από την αναγνώριση των άλλων συνανθρώπων ως προσώπων με κοινό προσανατολισμό (ανακλώντας όμως και πάλι την πορεία γνώσης του εαυτού δια των άλλων). Ο προσανατολισμός αυτός συνίσταται εν ολίγοις στην επίτευξη του ιδανικού της αρχαιοελληνικής σωφροσύνης ('mindfulness', 'smṛti samprajanya'), δηλαδή της πρακτικής σοφίας, η οποία συγγενεύει με την εγκράτεια και τη χαλιναγώγηση των επιβλαβών παθών. Καθώς ωστόσο το σωκρατικό-πλατωνικό πρότυπο του ψυχισμού είναι ευάλωτο στη νιτσεική κριτική περί «τυραννίας του λόγου», για τον M. McGhee τα πάθη δεν καταπνίγονται βίαια, αλλά αποκλιμακώνονται ή εξουδετερώνονται εντός του εαυτού, και μέσω της Εμπειρίας του διαλογισμού (ως Πράξης). Η σημασία των παθών, και προπαντός η σχέση τους με το απανταχού παρόν κακό εντός του κόσμου, είναι οπωσδήποτε θεμελιώδους σημασίας - και πηγή συνεχούς και βαθιάς αγωνίας - για τη σκέψη του συγγραφέα. Ο εαυτός λοιπόν καθίσταται ένα είδος τείχους - τα όρια του οποίου κατά κάποιον τρόπο συμπίπτουν και με τα όρια του κόσμου - όπου τα πάθη εξαντλούν την ορμή τους σε μία εσωτερική παλίρροια, και έτσι απενεργοποιούνται οι πιθανότητες εγωιστικής (έως πολεμικής) ικανοποίησής τους εις βάρος του κόσμου των άλλων.

Η αισθητική διάσταση προκύπτει για τον M. McGhee περισσότερο άμεσα (και λιγότερο κριτικά) μέσω μίας αναπροσαρμογής της αντίστοιχης καντιανής θεματολογίας. Τονίζεται η συνάφεια της Εμπειρίας του διαλογισμού και της αισθητικής εμπειρίας ως της ταλάντευσης ανάμεσα στο μερικό και το καθολικό, το πραγματικό και το φαντασιακό - εν μέσω μίας διαδικασίας «γνωστικής αντήχησης» (σ. 119) όπου σημείο εκκίνησης είναι ο κόσμος των αναπαραστάσεων. Η ωραιότητα έτσι αναδύεται, θα έλεγε κανείς, ως ανεμπόδιστη συνέπεια της αγαθής αταραξίας του κόσμου, ο οποίος έχει αναγεννηθεί ακολουθώντας τη διαδικασία της εσωτερίκευσης, ή - παραλλήλως - ο οποίος έχει καταστεί το περίβλημα και το κάλυμμα της εσωτερικά αναγεννημένης συνείδησης.

Η σύγχρονη πραγματικότητα ενός διαπολιτισμικού πλέγματος αξιών, εννοιών και κανόνων, δίνει το στίγμα των νέων δυνατοτήτων που μας πα-

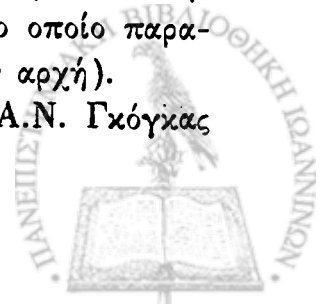
ρέχονται: στροφή προς μέχρι πρότινος μακρινές μορφές σκέψης και θεώρησης του κόσμου, και - αντιστοίχως - παρακολούθηση των τρόπων σύμφωνα με τους οποίους οργανώνεται η ζωή των ανθρώπινων κοινοτήτων γύρω από αυτές τις αντιλήψεις. Στην περίπτωση του M. McGhee, το βουδδιστικό πρότυπο μίας ιδιάζουσας θρησκευτικότητας επιλύει το υπαρξιακό αδιέξοδο το οποίο δημιούργησε μία, τρόπον τινά, υπερβολική, ή άνευ όρων εναπόθεση των προσδοκιών της ύπαρξης είτε στη (δυτικο-χριστιανική) θεολογία, είτε στη (σύγχρονη αγγλο-αμερικανική) φιλοσοφία.

Έτσι, η ασφαλέστερη οδός για να διασωθεί η αγάπη προς τον άνθρωπο εντός μίας πραγματικότητας τόσο εχθρικής για κάθε έννοια ανθρωπότητας, καθίσταται για τον M. McGhee η παγκοσμιοποίηση της εμπειρίας του ίδιου του εαυτού, όταν αυτός έχει στραφεί προς το εσωτερικό του. Η γνώση του εαυτού γίνεται ο έσχατος ορίζοντας της διαδικασίας αφύπνισης η οποία οδηγεί τελικά σε ένα είδος εναγκαλισμού του κόσμου ως διεσταλμένης εικόνας του αναγεννημένου εαυτού.

Παρά ταύτα, οι δυνάμεις του εαυτού δεν επαρκούν για να φέρουν εις πέρας αυτόν τον άθλο. Υπάρχει πάντοτε η συμπαράσταση της (απρόσωπης) δύναμης του «Άλλου», η οποία άλλωστε αποτέλεσε και την αρχική αιτία της αφύπνισης του πρότερου, αστόχαστου εαυτού (βλ. κυρίως πρώτο κεφάλαιο). Επίσης, υπάρχουν και δρώσες πραγματικότητες (οι οποίες σε τελική ανάλυση συμπίπτουν με το Καλό και το Κακό - βλ., π.χ., σ. 254): αυτές υπερβαίνουν και ουσιαστικά πλάθουν τον άνθρωπο. Ο M. McGhee μπορεί μόνο να υποδείξει τέτοιες δυνάμεις, αλλά η πραγματικότητα τους παρουσιάζεται ως πρωταρχικό δεδομένο, το οποίο βιώνεται μέσω της πνευματικής πρακτικής και δεν χρήζει άλλης ερμηνείας. Ο ίδιος πολύ πιθανόν θα υποστήριζε ότι οι δειλά προτεινόμενες ερμηνείες του σήμερα γίνονται τα δόγματα του αύριο: το παρόν, ωστόσο, δεν μπορεί να μας αποκαλύψει το πόθεν και το πώς τα νέα δόγματα θα προκύψουν, ενώ εν τω μεταξύ η θρησκευτική κοινότητα πρέπει να εξακολουθήσει να ζει εκ των ενόντων.

Οι *Μεταμορφώσεις του Νου* αποτελούν εν τέλει μία περιήγηση και μία φιλοσοφική περιγραφή ενός θεωρητικού άλματος, το οποίο είναι και άλμα ζωής για τον συγγραφέα. Με αυτό εννοώ ότι δεν πρόκειται τόσο για μία προσπάθεια απάντησης παραδοσιακών ερωτημάτων της φιλοσοφίας, όσο για μία επιχείρηση χαρτογράφησης κάποιου προσωπικού εσωτερικού τοπίου του θεωρείν (μεταφορά που για τον M. McGhee χαρακτηρίζει κατεξοχήν το έργο της φιλοσοφίας - όπως ανάλογα ο εαυτός αποτελεί το αντικείμενό της). Από αυτήν την άποψη, ίσως καμία κριτική απόδοση όπως τούτη που έχω επιχειρήσει εδώ δεν μπορεί να αντικαταστήσει με πιστότητα την παρακολούθηση του ίδιου του κειμένου (γνώρισμα το οποίο παραπέμπει και σε υφολογικές ιδιαιτερότητες, όπως ανέφερα στην αρχή).

Νικόλαος Α.Ν. Γκόγκας

Τ Μ Η Μ Α
ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ, ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΚΑΙ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ
ΤΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ
ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ΠΡΟΕΔΡΙΑ
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ
Καθηγητή του Τομέα Παιδαγωγικής

Χ Ρ Ο Ν Ι Κ Ο
ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟΥ ΕΤΟΥΣ
2000 - 2001

Ι. ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ
(Δ.Ε.Π.)

ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ/ΤΡΙΕΣ

1. ΓΕΩΡΓΙΑ ΑΠΟΣΤΟΛΟΠΟΥΛΟΥ
2. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΓΚΟΤΟΒΟΣ
3. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΑΥΡΟΓΙΩΡΓΟΣ
4. ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΝΟΥΤΣΟΣ
5. ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΝΟΥΤΣΟΣ
6. ΕΥΘΥΜΗΣ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ
7. ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ
8. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΤΑΣΙΝΟΣ
9. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΨΗΜΜΕΝΟΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΕΣ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ

1. ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ
2. ΧΡΙΣΤΟΣ ΤΕΖΑΣ

ΕΠΙΚΟΥΡΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ/ΤΡΙΕΣ

1. ΜΑΡΙΑ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ
2. ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΔΡΟΣΟΣ
3. ΕΛΕΝΗ ΚΑΡΑΜΠΙΑΤΖΑΚΗ
4. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΑΡΑΓΚΟΣ
5. ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ
6. ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΠΑΠΑΔΙΩΤΗ
7. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ
8. ΑΝΤΩΝΙΑ ΠΑΠΑΣΤΥΛΙΑΝΟΥ
9. ΕΛΕΝΗ ΣΙΑΝΟΥ

ΛΕΚΤΟΡΕΣ

1. ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ - ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗ
2. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΥΜΑΚΗΣ
3. ΕΛΕΝΗ ΜΑΡΑΓΚΟΥΔΑΚΗ
4. ΛΟΥΤΣΙΑΝΑ ΜΠΕΝΙΝΚΑΖΑ
5. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΕΤΡΟΓΙΑΝΝΗΣ
6. ΚΩΣΤΑΣ Θ. ΠΕΤΣΙΟΣ
7. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΙΑΚΑΡΗΣ

II. ΒΟΗΘΟΙ

1. ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΣΟΛΩΜΟΥ - ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ

III. ΕΙΔΙΚΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ-ΤΕΧΝΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ (Ε.Δ.Τ.Π.)

1. ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΥ
2. ANNA - ΠΟΛΥΞΕΝΗ ΛΟΥΤΣΑΡΗ
3. ΕΥΔΟΚΙΑ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ - ΛΕΒΕΝΤΗ
4. ΒΑΓΙΑ ΤΣΑΛΙΟΥ

IV. ΔΑΚΤΥΛΟΓΡΑΦΟΙ

1. ΜΑΡΙΑ ΠΑΠΠΑ

V. ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΤΜΗΜΑΤΟΣ
ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ ΣΤΑΜΑΤΗ

ΛΟΙΠΑ ΜΕΛΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ

1. ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΒΡΑΝΟΣ
2. ΕΛΕΝΗ ΣΤΡΟΥΓΓΑΡΗ
3. ΟΛΓΑ ΧΑΪΔΑ

VI. ΦΟΙΤΗΤΕΣ /ΤΡΙΕΣ

1. Εγγραφή φοιτητών κατά το ακαδ. έτος 2000-2001.

Κατά το ακαδημαϊκό έτος 1999-2000 έκαναν την εγγραφή τους στο Τμήμα Φ.Π.Ψ. 1393 φοιτητές (-τριες), κατανεμημένοι ως εξής κατά εξάμηνα:

Α' και Β'	εξάμ.	303
Γ' και Δ'	εξάμ.	236
Ε' και ΣΤ'	εξάμ.	182
Ζ' και Η'	εξάμ.	164
	επί πτυχίω	508

ΣΥΝΟΛΟ 1393

2. Πτυχιούχοι

Κατά τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους 1999-2000 έλαβαν πτυχίο από το Τμήμα Φ.Π.Ψ. 145 φοιτητές (-τριες).

Πλήρη κατάλογο των πτυχιούχων (2000-2001) βλ. παρακάτω, σσ. 268-271

VII. ΥΠΟΨΗΦΙΟΙ ΔΙΔΑΚΤΟΡΕΣ

Στο Τμήμα Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας εκπονούνται 106 διδακτο-
ρικές διατριβές.

Τομέας Φιλοσοφίας-Διατμηματικό πρόγραμμα

Μεταπτυχιακών Σπουδών: 42

Τομέας Παιδαγωγικής: 85

Τομέας Ψυχολογίας: 21

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

ΓΕΩΡΓΙΑ ΑΠΟΣΤΟΛΟΠΟΥΛΟΥ, Καθηγήτρια του Τομέα Φιλοσοφίας

Α'. Συμμετοχή σε συνέδρια:

1. Έκτον Διεθνές Συνέδριον Πελοποννησιακών Σπουδών. Τρίπολις 24-30 Σεπτεμβρίου 2000. Διοργανωτής: Εταιρεία Πελοποννησιακών Σπουδών σε συνεργασία με τον Δήμο Τριπόλεως.
Παρουσίασε την ανακοίνωση: «Η φιλοσοφία των λουλουδιών του Βρεττάκου ως ποιητική του φωτός».
Ήταν πρόεδρος στο: Τμήμα Δεύτερον — Τομείς 2: Βοηθητικά της Ιστορίας: Τέχνη-βίος, απογευματινή συνεδρία της Δευτέρας 5ης Σεπτεμβρίου 2000.
2. Πρώτο Μεσογειακό Συνέδριο Αισθητικής «Η Αισθητική στην αρχή της τρίτης χιλιετίας». Αθήνα 6-8 Νοεμβρίου 2000. Διοργανωτής: Ίδρυμα Παναγιώτη και Έφης Μιχαήλ σε συνεργασία με την Ελληνική Εταιρεία Αισθητικής.
Ήταν μέλος της Επιστημονικής Επιτροπής του Συνεδρίου.
Παρουσίασε την ανακοίνωση: «Η αισθητική της φύσης και τα όριά της».
Ήταν πρόεδρος στην: Συνεδρία 3Α «Αισθητική, Τέχνη και Πολιτισμός. Νέες Μορφές Τέχνης — Προκλήσεις και Προοπτικές», την Τρίτη 7η Νοεμβρίου 2000.
3. Επιστημονικό Συμπόσιο «Denken und Denkformen der Einheit. Werner Heierwaltes zum 70. Geburtstag», το οποίο διοργανώθηκε από τον Καθηγητή Alfons Reckermann του Πανεπιστημίου του Μονάχου από 10-11 Μαΐου 2001.
Τίτλος ανακοίνωσης: «Das Eine, das Ganze und das Allgemeine».
4. Επιστημονική Ημερίδα «Ludwig Wittgenstein. Πενήντα χρόνια από τον θάνατό του», η οποία διοργανώθηκε από τον Τομέα Φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων στις 28 Μαΐου 2001 στα Ιωάννινα.
Τίτλος ανακοίνωσης: «Η γλώσσα μεταξύ Λογικής και Σιγητικής στον Wittgenstein και στον Heidegger».
5. Συνάντηση εργασίας του Τομέα Φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων και του Μεταπτυχιακού Προγράμματος «Etica e anthropologia», το οποίο διευθύνει ο Καθηγητής Mario Signore στο Πανεπιστήμιο του Lecce.
Η συνάντηση έγινε στο Πανεπιστήμιο του Lecce από 12 έως 18 Ιουνίου 2001.
Τίτλος εισήγησης: La collaborazione tra le università nella Comunità Europea».

Β'. Άλλες επιστημονικές δραστηριότητες:

1. Ως επιβλέπουσα καθηγήτρια ήταν πρόεδρος της εξεταστικής επιτροπής για την διδακτορική διατριβή της κ. Ευαγγελίας Γκίτζα με θέμα «Η διαφοροποίηση του αγαθού στη φιλοσοφία του Πλωτίνου». (Δημόσια υποστήριξη στις 3 Οκτωβρίου 2000).

2. Ως επιβλέπουσα καθηγήτρια ήταν πρόεδρος της εξεταστικής επιτροπής για την μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία του κ. Νικολάου Γκόγκα με θέμα «Η ενότητα και η ωραιότητα στη φιλοσοφία του Πλωτίνου. Το ανθρωπολογικό ερώτημα» (Δημόσια υποστήριξη στις 11 Δεκεμβρίου 2000).
3. Ως επιβλέπουσα καθηγήτρια ήταν πρόεδρος της εξεταστικής επιτροπής για την μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία της κ. Πολυξένης Ζινδριλή με θέμα «Τα όρια της διαλεκτικής στη φιλοσοφία του Πλωτίνου» (Δημόσια υποστήριξη στις 12 Φεβρουαρίου 2001).
4. Ήταν μέλος εκλεκτορικών σωμάτων για την πρόσληψη μελών ΔΕΠ στο Τμήμα Φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου Πατρών.
5. Διοργάνωσε την επίσκεψη επιστημονικής συνεργασίας της Καθηγήτριας Karen Gloy (Πανεπιστήμιο της Λουκέρνης). Η επίσκεψη έγινε κατά τον Μάιο του 2001 στον Τομέα Φιλοσοφίας στο πλαίσιο του διαπανεπιστημιακού μεταπτυχιακού προγράμματος (ΕΠΕΑΕΚ) «Ελληνική Φιλοσοφία - Φιλοσοφία των Επιστημών».
6. Διοργάνωσε την επίσκεψη επιστημονικής συνεργασίας του Καθηγητή «Howard P. Kainz (Marquette University, Milwaukee / ΗΠΑ), η οποία έγινε κατά τον Μάιο του 2001 στον Τομέα Φιλοσοφίας στο πλαίσιο του ίδιου προγράμματος.
7. Διοργάνωσε την επίσκεψη επιστημονικής συνεργασίας του Καθηγητή Wolfhart Henckmann (Πανεπιστήμιο του Μονάχου), η οποία έγινε κατά τον Μάιο του 2001 στον Τομέα Φιλοσοφίας στο πλαίσιο του ίδιου προγράμματος.
7. Διοργάνωσε την επίσκεψη ακαδημαϊκής συνεργασίας της πενταμελούς επιτροπής του Τομέα Φιλοσοφίας στο Τμήμα Φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου του Lecce (Ιταλία). Η επίσκεψη έγινε από 12 έως 18 Ιουνίου 2001 και διοργανώθηκε στο πλαίσιο του Προγράμματος Interreg II.
8. Συμμετέσχε στον καταρτισμό της Hegel-Bibliographie του περιοδικού Hegel-Studien (Αμβούργο).

Γ'. Διδακτικό έργο ακαδ. έτους 2000-2001.

1. Χειμερινό εξάμηνο 2000-2001:

α. Προπτυχιακό πρόγραμμα.

Αισθητική — Φιλοσοφία της Λογοτεχνίας: Φρ. Νίτσε, *Η γέννηση της τραγωδίας*.

β. Μεταπτυχιακό πρόγραμμα.

Επιστημολογία — Θεωρία των αξιών: *Ο Πλάτων και η μεταφυσική της γνώσης*.

2. Εαρινό εξάμηνο 2001:

α. Προπτυχιακό πρόγραμμα.

Νεοελληνική Φιλοσοφία: *Διαλεκτική και μεταφυσική στην Νεοελληνική Φιλοσοφία*.

β. Μεταπτυχιακό πρόγραμμα.

Επιστημολογία — Θεωρία των αξιών. Σε συνεργασία με την Καθηγήτρια Karen Gloy (Πανεπιστήμιο της Λουκέρνης).

Ο Καντ και ο προσδιορισμός της ελευθερίας.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΝΟΥΤΣΟΣ, Καθηγητής του Τομέα Φιλοσοφίας:

Α'. Διαλέξεις — Ομιλίες:

1. Παρουσίαση του ζωγράφου Χρήστου Σαρακατσιάνου («Αμυμώνη», Ιωάννινα 1.11.2000).
2. Παρουσίαση του βιβλίου μου: *Φιλοσοφείον. Ένας θεσμός χειραφέτησης*: («Στοά του Βιβλίου», Αθήνα 9.4.2001, μαζί με τους Κ. Ψυχοπαίδη, Ν. Παναγιωτόπουλο, Γ. Φαράκλα και Γρ. Ποταμιάνο).
3. «Εισαγωγή στην έρευνα του Νεοελληνικού Διαφωτισμού» (Μέγαρο Παλαιάς Βουλής, «Σύλλογος Αποφοίτων Ζωσιμαίας Σχολής Ιωαννίνων», Αθήνα 5.5.2001 και Εταιρεία Ηπειρωτικών Μελετών, Ιωάννινα 16.5.2001).
4. «Εγκαινιάζοντας μια Δημοτική Βιβλιοθήκη» (Δήμος Δικαίου Κω, Πυλί 19.8.2001).

Β'. Επιστημονικά συνέδρια:

1. Εκπαιδευτήρια Γείτονα, «Ελληνικό σχολείο και πολιτισμός στην προοπτική του 21ου αιώνα» (Εθνικό Ίδρυμα Έρευνών, Αθήνα 19 και 20.1.2001), με την ανακοίνωση: *Η «πολιτιστική οικολογία» στην πραγματικότητα του σχολείου*.
2. «Σκουφάς», «Κοινωνικά προβλήματα στην εποχή της 'παγκοσμιοποίησης'» (Άρτα 3.3.2001), με την ανακοίνωση: *Το ζήτημα του «πολιτισμού» στην εποχή της «παγκοσμιοποίησης»*.
3. Τομέας Φιλοσοφίας Παν/μίου Ιωαννίνων, «Ludwig Wittgenstein. Πενήντα χρόνια από το θάνατό του» (Ιωάννινα 28.5.2001), με την ανακοίνωση: «Χρήση», «χρήμα» και «χρησμός».
4. Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, «Η ολοκληρωμένη ανάπτυξη στις ορεινές περιοχές. Θεωρία και πράξη» (Μέτσοβο 7-10.6.2001), με την ανακοίνωση: *Ορεινές περιοχές. Η δυναμική του «εναλλακτικού τουρισμού»*.
5. Τομέας Φιλοσοφίας Παν/μίου Ιωαννίνων — Δήμος Ανατολικού Ζαγορίου, «Η λογισύνη του Ανατολικού Ζαγορίου» (Ανατ. Ζαγόρι 22-23.6.2001) με τις ανακοινώσεις: *Για το φαινόμενο του «Νεοελληνικού Διαφωτισμού» και Ο Λέανδρος Βρανούσης ως ιστορικός των ιδεών*.
6. Τομέας Φιλοσοφίας Παν/μίου Ιωαννίνων και Πολιτιστικός Σύλλογος Καπεσόβου «Αλέξης Νούτσος», «Πολιτιστική Οικολογία» (Καπέσοβο 29.6-1.7.2001), με την ανακοίνωση: *Πολιτιστική/Πολιτισμική Οικολογία*.

Γ'. Δημοσιεύσεις:

1. «Το ζήτημα της 'παρουσίας' των Ελλήνων σοφών στη Μονή Φιλανθρωπηνών», στο: Μ. Γαρίδης — Αθ. Παλιούρας (επιμ.), *Μοναστήρια Νήσου Ιωαννίνων. Πρακτικά συμποσίου*, Ιωάννινα 1999, 529-533.
2. «The Modern Greek Enlightenment: The Dynamics of an Interest in the Theory of Knowledge», *Δωδώνη*, μέρος τρίτο, ΚΘ' (2000), 13-21.
3. «Συμποτική κοινωνία. Κριτική της πανεπιστημιακής γραφής», *Δωδώνη*, μέρος τρίτο, ΚΘ' (2000), 119-131.
4. «Για την 'αξιολόγηση' των Πανεπιστημίων. Η περίπτωση ενός Τομέα Φιλοσοφίας», *Δωδώνη*, μέρος τρίτο, ΚΘ' (2000), 277-289.

5. Τομέας Φιλοσοφίας Πανεπιστημίου Ιωαννίνων (επιμ.), *Μνήμη Πόπης Βουτσινά*, Ιωάννινα 2000, σσ. 24, όπου: «Για την Πόπη Βουτσινά» (7-9).
6. Τομέας Φιλοσοφίας Πανεπιστημίου Ιωαννίνων (επιμ.), *Η αναγόρευση του Κώστα Αξελού σε επίτιμο διδάκτορα φιλοσοφίας (14 Απριλίου 2000)*, Ιωάννινα 2000, σσ. 52, όπου: «Έπαινος στο Κώστα Αξελό» (15-30).
7. «Καστοριάδης και Στίνας», *Εξώπολις*, αρ. 14 (φθιν. 2000), 20-25.
8. «Η θεωρητική ιδιοσυστασία του Μ. Λαμπρίδη», *Μανδραγόρας*, αρ. 24 (Οκτώβρης 2000), 48-49.
9. «Ευάγγελος Παπανούτσος», στο: Β. Παναγιωτόπουλος (επιμ.), *Πρόσωπα του 20ου αιώνα*, Αθήνα, Νέα Σύνορα» 2000, 395-398.
10. «Η άλγεβρα της ιστορικής έρευνας», στο: *Το Βήμα* (επιμ.), *Η Ελλάδα που αλλάζει*, Αθήνα, «Ερμής» 2000, 71-74.
11. «Ο Ελύτης και η 'πολιτική' της υπερρεαλιστικής γραφής» και «Προσφώνηση», στο: Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων — Πνευματικό Κέντρο Δήμου Κω, *Οδυσσεάς Ελύτης*, Αθήνα 2000, 155-164 και 29-32.
12. «Η πολιτισμική οικολογία στο πεδίο του σχολείου», *Ο Πολίτης*, αρ. 84 (Ιαν. 2001), 18-21.
13. *Φιλοσοφείον. Ένας θεσμός χειραφέτησης;*, Αθήνα «Ελληνικά Γράμματα» 2001, σσ. 304.
14. «Διχόμυθα από το γεφύρι της τρίχας», *Φηγός*, αρ. 10 (άνοιξη 2001), 64-65.
15. «Ο Νίκος Πουλαντζάς ως 'ιστορικός' της Γ' Διεθνούς», στο: Ελληνική Εταιρεία Πολιτικής Επιστήμης, *Η πολιτική σήμερα. Ο Νίκος Πουλαντζάς και η επικαιρότητα του έργου του*, επιμ., Α. Ρήγος—Κων/νος Τσουκαλάς, Αθήνα, «Θεμέλιο» 2001, 124-132.
16. Τομέας Φιλοσοφίας Πανεπιστημίου Ιωαννίνων (επιμ.), *Ο Ελληνισμός της Διασποράς. Τα προβλήματα της νέας γενιάς*, Ιωάννινα 2001, σσ. 141, όπου: «Προσφώνηση» (11-12), «Παγκόσμια Συνάντηση Αποδήμων Κώων» (129-132), «Cultural Ecology and the Greek Diaspora» (133-139).
17. «Ηπειρωτική μουσική παράδοση. Θεωρητικά και μεθοδολογικά προβλήματα ενός ερευνητικού προγράμματος», στο: Δ. Ρόκος (επιμ.), *Τεχνολογία — Πολιτισμός και Αποκέντρωση*, Αθήνα 2001, 499-508.
18. *Machiaonelli. Πολιτικός σχεδιασμός και φιλοσοφία της ιστορίας*. Αθήνα, «Δαίδαλος» / Ι. Ζαχαρόπουλος 2001, σσ. 200 (183-200: «Επιλεγόμενα» στην παρούσα δεύτερη έκδοση του βιβλίου).
19. Τομέας Φιλοσοφίας Πανεπιστημίου Ιωαννίνων (επιμ.), *Εξουσία και κοινωνίες στη «μεταδιπολική» εποχή*, Ιωάννινα 2001, σσ. 238, όπου: «Προσφώνηση» (11), «Για ποιά ανάπτυξη;» (197-204), «Επιλεγόμενα» (231-235).
20. «Ευήμερος: ένας Κώος [;] απομυθοποιεί την 'θείαν δύναμιν'», στο: Φιλοσοφική Σχολή Πανεπιστημίου Αθηνών, *Ιστορία, Τέχνη, Αρχαιολογία της Κω*, Αθήνα 2001, 225-230.
21. Τομέας Φιλοσοφίας Πανεπιστημίου Ιωαννίνων (επιμ.), *Παναγιώτης Κονδύλης. Για την «κοινωνική οντολογία»*, Αθήνα, «Ελληνικά Γράμματα» 2001, σσ. 158, όπου: «Εισαγωγικό σημείωμα» (13-15), «Στις ρίζες της 'κοινωνικής οντολογίας': μέθοδος και πολιτική στη σκέψη του Π. Κονδύλη» (101 - 118), «Επιλογισμός» (133-142), «Die Wurzeln der 'Sozialontologie'. Methode und Politik im Denken von P. Kondylis» (143-158).
22. *Les «intellectuels». De la «logique politique» à la «logique sociale»*, Université de Jannina 2001, σσ. 75.

23. «Φιλοσοφείον», 'Αγοραφοβία' και 'Χειραφέτηση», *Ο Πολίτης*, αρ. 90-91 (Ιούλ.-Αύγ. 2001), 33-36.

Δ'. Διδακτικό έργο:

Δίδαξε στους φοιτητές των τριών Τμημάτων της Φιλοσοφικής Σχολής:

Χειμερινό εξάμηνο 2000/2001:

Κοινωνική και Πολιτική Φιλοσοφία: *Για μια θεωρία του φιλοσοφικού κειμένου.*

Εαρινό εξάμηνο 2001:

Κοινωνική και Πολιτική Φιλοσοφία: «Φιλοσοφείον»: *ένας θεσμός χειραφέτησης;*

Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών:

«Ελληνική Φιλοσοφία — Φιλοσοφία των Επιστημών»

Χειμερινό εξάμηνο 2000/2001:

Ερευνητική Μεθοδολογία: *Όροι συγκρότησης ενός Λεξικού φιλοσοφίας.*

Εαρινό εξάμηνο 2001:

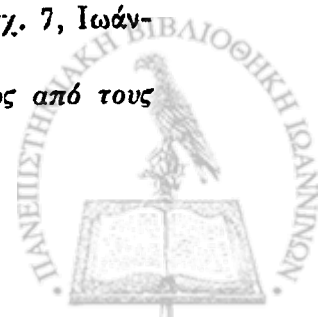
Ερευνητική Μεθοδολογία: *Προβλήματα ερμηνείας της σκέψης του Marx.*

Ε'. Άλλες δραστηριότητες:

- * Διευθυντής Τομέα Φιλοσοφίας.
- * Διευθυντής Μεταπτυχιακών Σπουδών Φιλοσοφίας.
- * Υπεύθυνος του Π.Μ.Σ.: «Ελληνική Φιλοσοφία - Φιλοσοφία των Επιστημών» (ΕΠΕΛΕΚ).
- * Υπεύθυνος ερευνητικής ομάδας του Τομέα Φιλοσοφίας που συμμετέχει στο πρόγραμμα (ΕΠΕΤ II): *Νεοελληνικός Διαφωτισμός. Οι ιδέες - τα πρόσωπα - οι συλλογικοί φορείς - τα έργα.*
- * Μέλος Δ. Σ. της Εταιρείας Πολιτικού Προβληματισμού «Ν. Ποιαντζάς».
- * Αρθρογραφία στον τοπικό και στον αθηναϊκό Τύπο.
- * Μέλος της πρωτοβουλίας «Γένοβα 2001».

ΝΙΚΟΣ Κ. ΨΗΜΜΕΝΟΣ, καθηγητής του Τομέα Φιλοσοφίας.

1. Είχε την ευθύνη του μεταπτυχιακού προγράμματος σπουδών για την νεοελληνική φιλοσοφία κατά το χειμερινό και κατά το θερινό εξάμηνο.
2. Δημοσίευσε τις εργασίες:
  - α) Αθανασία - Ένα φιλοσοφικό πρόβλημα. *Φιλοσοφία και παιδεία*, τχ. 19, Αθήνα Μάιος 2000, σσ. 28-29.
  - β) Φιλοσοφία και αυτοσυνειδησία στα χρόνια της Τουρκοκρατίας - Συστηματική προσέγγιση. *Τα νέα του Κ.Ε.ΝΕ.Φ.*, τχ. 6, Ιωάννινα, Φθινόπωρο 2000, σσ. 1-7.
  - γ) «Αθειζουσι» και «συναθειζουσι». *Άρδην*, τχ. 27, Σεπτέμβριος - Οκτώβριος 2000, σσ. 42-45· τχ. 28, Δεκέμβριος 2000 - Ιανουάριος 2001, σσ. 72-74.
  - δ) Το μήνυμα του Μεθόδιου Ανθρακίτη. *Εφ. Ηπειρωτικός αγών*, Πέμπτη 30 Νοεμβρίου 2000, σ. 19.
  - ε) Νικολάου Ζερζούλη, *Επιστολή προς Μπαλάνο Βασιλόπουλο*. Επιμέλεια. Ζωσιμαία Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Ιωαννίνων, Ιωάννινα, 2000. Σχ. 8ο, σελ. 75.
  - στ) Ζητήματα της φιλοσοφικής ιστοριογραφίας. *Τα νέα του Κ.Ε.ΝΕ.Φ.* τχ. 7, Ιωάννινα, Άνοιξη 2001, σσ. 1-6.
  - ζ) Στεφάνου Δ. Τσιάλου, *Μεθόδιος Ανθρακίτης, ο φιλοσοφών διαφόρων από τους Αριστοτελικούς*. Βιβλιοκρισία. *Ό.π.*, σσ. 50-51.

3. Ήταν συνυπεύθυνος για την έκδοση του βου και του τόχου του περιοδικού Τα νέα του Κ.Ε.Ν.Ε.Φ., που κυκλοφόρησαν το Φθινόπωρο του 2000 και την Άνοιξη του 2001 με την επιμέλεια της συνεργάτιδος κ. Σοφίας Γ. Τακτοράκη.
4. Συνέρισε τις προσπάθειες για εμπλουτισμό της βιβλιοθήκης και των αρχείων του Κέντρου Νεοελληνικής Φιλοσοφίας.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Χ. ΚΟΥΜΑΚΗΣ, Λέκτορας του Τομέα Φιλοσοφίας

Α'. Συμμετοχή σε συνέδρια:

1. Γ' Διεθνές Συνέδριο με θέμα: «Η κατ' Αριστοτέλη πολιτική ισότητα και δικαιοσύνη και τα προβλήματα της σύγχρονης κοινωνίας», Αθήνα, 22-24 Σεπτεμβρίου.
2. Γ' Πανελλήνιο Συνέδριο Φιλοσοφίας με θέμα: «Αθήνα και Εσπερία. Οι επιδράσεις της αρχαίας Αθήνας στη διαμόρφωση του σύγχρονου δυτικοευρωπαϊκού πολιτισμού», Αθήνα, Μάιος 2000.

Β'. Συγγραφική δραστηριότητα:

Ι. Μελέτες

1. «Πλεονεξία, ισότητα και δικαιοσύνη κατ' Αριστοτέλη», στο: Πρακτικά του Γ' Διεθνούς Συνεδρίου «Η κατ' Αριστοτέλη πολιτική ισότητα και δικαιοσύνη και τα προβλήματα της σύγχρονης κοινωνίας», Αθήνα 2000, σσ. 224-246.
2. Το αντιπεπονηθός δικαιοσύνη ως θεμελιώδης αρχή της δημοκρατίας», στο: Πρακτικά του Γ' Πανελληνίου Συνεδρίου Φιλοσοφίας, «Αθήνα και Εσπερία».
3. «Καίρια σημεία της κοσμικής δικαιοσύνης κατ' Αριστοτέλη», στο: Άθλος, Αφιέρωμα στον Ευάγγελο Μουτσόπουλο, Αθήνα 2001, σσ. 150-174.
4. «Plato on dialectic and Democracy. Plato's moral Evaluation of the Constitutions and its Representation by Aristotle. (Statesman, 302b-303e)», Δωδότη 29/Γ', Ιωάννινα 2000, σσ. 23-60.

ΙΙ. Βιβλία

1. Σύγχρονα προβλήματα και παιδεία. Θέματα θεωρίας και Φιλοσοφίας της παιδείας. Αθήνα, Πατάκης, 2000, 469 σσ.

ΚΩΣΤΑΣ Θ. ΠΕΤΣΙΟΣ, Λέκτορας του Τομέα Φιλοσοφίας

Α'. Συμμετοχή σε Συνέδρια — Διαλέξεις:

1. Τομέας Φιλοσοφίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων-Δήμος Ανατολικού Ζαγορίου: 1ο Πανελλήνιο Επιστημονικό Συνέδριο, «Η Λογιστική του Ανατολικού Ζαγορίου» (Ανατολικό Ζαγόρι 22-23 Ιουνίου 2001). Θέμα ανακοίνωσης: Ένα άγνωστο Φιλοσοφικό Τετράδιο του Μεθοδίου Ανθρακίτη.
2. Σύλλογος αποφοίτων Ζωσιμαίας Σχολής Ιωαννίνων: Επιστημονική Εκδήλωση, «Ο Νεοελληνικός Διαφωτισμός και η Ήπειρος» (Αθήνα, Μέγαρο Παλαιάς Βουλής 5.5.2001· Ιωάννινα, Εταιρεία Ηπειρωτικών Μελετών, 16.5.2001. Θέμα ανακοίνωσης: Το ανέκδοτο φιλοσοφικό έργο του Αθανασίου Ψαλίδα.

Β'. Δημοσιεύσεις:

1. «Η φιλοσοφία μέχρι το Διαφωτισμό», *Ιστορικά* (Εφ. Ελευθεροτυπία 23 Δεκεμβρίου 1999), τχ. 10, σσ. 9-11.
2. «Η 'Επιστολή' του Νικολάου Ζερζούλη προς τον Μπαλάνο Βασιλόπουλο (1754)», *Δωδώνη* 29/Γ' (2000), σσ. 103-119.

Γ'. Διδακτικό έργο:

1. Προπτυχιακά μαθήματα:

Χειμερινό εξάμηνο 2000-2001:

Νεοελληνική Φιλοσοφία: Φιλοσοφία και ευδαιμονία στο Νεοελληνικό Διαφωτισμό.

Θερινό εξάμηνο 2001:

Εισαγωγή στη Φιλοσοφία: Το ιστορικό πλαίσιο της φιλοσοφικής απορίας.

2. Μεταπτυχιακό φροντιστήριο:

Χειμερινό εξάμηνο 2000-2001:

Νεοελληνική φιλοσοφία: Η περί φύσεως συζήτηση στο Νεοελληνικό Στοχασμό.

Θερινό εξάμηνο 2001:

Η ελληνική φιλοσοφία και ο ευρωπαϊκός πολιτισμός: Δυτικοευρωπαϊκή και ελληνική σκέψη - Καταγραφή μίας γνωριμίας.

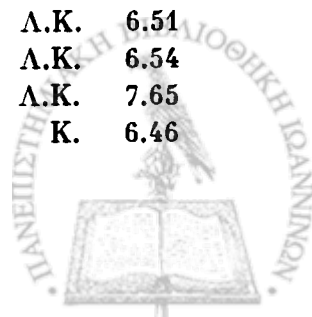

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΤΥΧΙΟΥΧΩΝ
ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2000

ΟΡΚΟΜΩΣΙΑ 1 - 12 - 2000

Όνοματεπώνυμο	Ημερομ. εγγραφής	Τρόπος εγγραφής	Βαθμός πτυχίου
1. Αεράκη Ζαμπία του Κων/νου	30-9-96	Γ.Ε.	Λ.Κ. 7.30
2. Αθανασιάδου Σωτηρία του Δημ.	21-10-96	Ειδ. εξ. Ομ.	Λ.Κ. 6.92
3. Ακράτου Αρετή του Διον.	26-9-96	Γ.Ε.	Λ.Κ. 6.84
4. Αμανατίδου Γεωργία του Αμ.	4-10-96	Γ.Ε.	Λ.Κ. 6.84
5. Αναγιάννη Λαμπρινή του Βασ.	22-9-95	Γ.Ε.	Λ.Κ. 6.61
6. Ανδρουλιδάκη Ευαγ. του Εμ.	8-10-96	Γ.Ε.	Λ.Κ. 6.84
7. Βαϊράμη Ελένη του Δημ.	21-9-92	Γ.Ε.	Λ.Κ. 7.60
8. Βαϊτση Μαριάννα του Παν.	27-9-96	Γ.Ε.	Λ.Κ. 6.65
9. Βαμβάτσικου Μαρία του Κων.	25-9-96	Γ.Ε.	Λ.Κ. 6.73
10. Βλαχογιάννης Νικόλ. του Μαρίνου	8-10-96	Γ.Ε.	Λ.Κ. 6.88
11. Βουτσικίδου Ζωή του Στέφ.	26-9-96	Γ.Ε.	Λ.Κ. 7.06
12. Γάκη Αλεξάνδρα του Βασ.	7-10-96	Γ.Ε.	Λ.Κ. 6.94
13. Γέγιου Μαρία του Γεωρ.	26-3-92	Κατ. εξετ.	Κ. 5.91
14. Γιωτάκη Χριστίνα της Χρισ.	26-2-98	Κατ. εξετ.	Λ.Κ. 8.00
15. Γκέντση Άννα του Δημ.	3-10-96	Γ.Ε.	Λ.Κ. 6.67
16. Δάλλα Λαμπρινή του Σωτ.	1-10-96	Γ.Ε.	Λ.Κ. 7.03
17. Ζάγκαλη Ελευθερία του Νικ.	22-9-95	Γ.Ε.	Λ.Κ. 6.77
18. Ζέλιος Αλέξανδρος του Σπυρ.	7-1-97	λογ. Ασθεν.	Κ. 6.44
19. Ιωακειμίδου Παρθένα του Σάβ.	26-9-91	Εξ. Ομογ.	Λ.Κ. 6.63
20. Ιωάννου Δήμητρα του Νικολ.	7-10-96	Γ.Ε.	Λ.Κ. 7.57
21. Κουκουτσίδου Μαρία του Χρ.	30-9-96	Γ.Ε.	Λ.Κ. 7.03
22. Κουτσούκη Σπυριδούλα του Νικ.	26-9-96	Γ.Ε.	Λ.Κ. 6.69
23. Κωνσταντάκου Παρασκευή του Χρ.	22-9-95	Γ.Ε.	Κ. 6.40
24. Κωντσιώτη Κλεάνθη του Παντ.	2-10-96	Γ.Ε.	Λ.Κ. 7.19
25. Λαζαρίνη Παναγιώτα του Κων.	25-9-96	Γ.Ε.	Λ.Κ. 6.75
26. Μαντέλλου Ελένη του Κων.	1996	Γ.Ε.	Λ.Κ. 7.73
27. Μανώλη Ευαγγελία του Γεώρ.	30-9-96	Γ.Ε.	Λ.Κ. 6.79
28. Μαργαριτούλα Ελευθ. του Δημ.	30-9-96	Γ.Ε.	Λ.Κ. 7.09
29. Μαργώνη Φωτεινή του Ελευθ.	3-10-96	Γ.Ε.	Λ.Κ. 6.69
30. Μαυρομάτη Βασιλική του Σωκρ.	7-10-96	Γ.Ε.	Λ.Κ. 6.53
31. Μητρέντσης Ιωάννης του Γεωρ.	27-9-93	Γ.Ε.	Λ.Κ. 6.96
32. Μήτρου Τριαντ.-Ευαγ. του Στυλ.	9-10-96	Γ.Ε.	Λ.Κ. 7.30
33. Μπαλάγκα Ελπίδα του Κων.	8-10-96	Γ.Ε.	Λ.Κ. 6.51
34. Μπήτσια Γεωργία του Ιωάν.	23-9-94	Γ.Ε.	Λ.Κ. 6.54
35. Μπουρλή Πρεσβεία του Κων.	27-9-96	Γ.Ε.	Λ.Κ. 7.65
36. Μπρινοπούλου Ηλέκτρα του Φώτ.	26-9-95	Γ.Ε.	Κ. 6.46

Όνοματεπώνυμο	Ημερομ. εγγραφής	Τρόπος εγγραφής	Βαθμός πτυχίου
37. Ξανθουδάκη Όλγα του Απόστ.	13-1-93	Μετεγγρ.	Λ.Κ. 7.86
38. Παναγιώτοπούλου Μαρία του Παν.	9-10-96	Γ.Ε.	Κ. 6.44
39. Παπασάνδα Αλκμήνη του Εμ.	10-10-96	Γ.Ε.	Λ.Κ. 7.40
40. Παρίσση Ειρήνη του Ιωάν.	1-10-96	Γ.Ρ.	Λ.Κ. 7.40
41. Πεταλά Μαρίνα του Κων.	24-2-98	Κατ. εξετ.	Λ.Κ. 7.86
42. Σίνη Δέσποινα του Αλεξ.	7-10-96	Γ.Ε.	Λ.Κ. 7.05
43. Σπανού Βασιλική του Κων.	1-10-96	Γ.Ε.	Λ.Κ. 7.34
44. Τεκίδου Σοφία του Ιωάν.	4-10-96	Γ.Ε.	Λ.Κ. 6.67
45. Τσακοπιάκου Μαρία του Σπ.	7-10-96	Γ.Ε.	Λ.Κ. 6.71
46. Τσίρα Ελένη του Γεωρ.	7-1-97	Μετεγγρ.	Λ.Κ. 7.11
47. Φένδρου Βασιλική του Κων.	26-9-96	Γ.Ε.	Λ.Κ. 6.84
48. Χατζημικέ Βικτωρία του Ιωάν.	2-10-96	Γ.Ε.	Λ.Κ. 7.15

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2001

ΟΡΚΟΜΩΣΙΑ 6-4-2001

49. Βασιλείου Αθανασία του Θεοδ.	30-9-96	Γ.Ε.	Λ.Κ. 6.71
50. Κουρπέτη Κυριακή του Κων.	27-9-96	Γ.Ε.	Λ.Κ. 8.14
51. Λιανού Αίρη του Θεμιστ.	7-10-96	Γ.Ε.	Λ.Κ. 7.15
52. Μέξη Διονυσία του Κων.	30-10-96	Γ.Ε.	Λ.Κ. 6.67
53. Μισακλίδου Φανή του Στυλ.	21-9-95	Γ.Ε.	Λ.Κ. 6.92
54. Μπάζιου Νατάσα του Χρήστου	26-9-96	Γ.Ε.	Κ. 6.23
55. Μυλωνάς Ιωάννης του Κων.	25-9-95	Γ.Ε.	Λ.Κ. 7.02
56. Σίνη Νίκη του Πάκαρ	29-10-97	Κυπρίων	Λ.Κ. 7.19
57. Τσουραπούλης Κων/νος του Δημ.	26-9-96	Γ.Ε.	Κ. 6.32
58. Τυραϊδή Βασιλική του Ιωάν.	30-9-96	Γ.Ε.	Λ.Κ. 7.01
59. Φουδούλη Αναστασία του Ιωάν.	18-3-93	Τομέα σε Τομέα	Λ.Κ. 6.54

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΙΟΥΝΙΟΥ 2001

ΟΡΚΟΜΩΣΙΑ 27-7-2001

60. Αγγελολιάννη Σοφία του Παν.	15-10-97	Γ.Ε.	Λ.Κ. 7.51
61. Αγιώτης Νικόλαος του Θωμά	22-12-97	Γ.Ε.	Λ.Κ. 7.23
62. Αδαμοπούλου Βασιλική του Παν.	15-10-97	Γ.Ε.	Λ.Κ. 7.13
63. Αντιόχου Κων/να του Διον.	16-10-97	Γ.Ε.	Α. 8.69
64. Αντύπα Στυλιανή του Ευαγ.	15-10-97	Γ.Ε.	Λ.Κ. 8.09
65. Ασρινάκη Γεωργία του Μάρ.	17-10-97	Γ.Ε.	Λ.Κ. 7.34
66. Βαϊδάνη Παναγιώτα του Χρ.	1-10-96	Γ.Ε.	Λ.Κ. 7.23
67. Βατόπουλος Κων/νος του Δημ.	20-10-97	Γ.Ε.	Λ.Κ. 7.94
68. Γιαννέλου Μαρία του Χρήστου	16-10-97	Γ.Ε.	Λ.Κ. 7.63
69. Γιαντσίδης Ιωάννης του Προκ.	7-10-96	Γ.Ε.	Λ.Κ. 6.81
70. Γκορέζης Άγγελος του Σπ.	17-12-97	Γ.Ε.	Λ.Κ. 7.13
71. Γρίβα Ελευθερία του Δημ.	15-10-97	Γ.Ε.	Λ.Κ. 6.94

Όνοματεπώνυμο	Ημερομ. εγγραφής	Τρόπος εγγραφής	Βαθμός πτυχίου
72. Γρίνου Δήμητρα του Αλκιβ.	21-10-97	Γ.Ε.	Λ.Κ. 7.15
73. Δεληγιάννη Βασιλεία του Βασ.	15-10-97	Γ.Ε.	Λ.Κ. 7.03
74. Διαμάντη Βασιλική του Βασ.	16-10-97	Γ.Ε.	Λ.Κ. 8.32
75. Ευσταθίου Βασιλική του Γρηγ.	15-10-97	Γ.Ε.	Λ.Κ. 7.65
76. Ζαφείρη Χριστίνα Κων/νου	15-10-97	Γ.Ε.	Λ.Κ. 7.21
77. Ζαφειρούδη Άννα του Γεωργ.	16-10-97	Γ.Ε.	Λ.Κ. 7.32
78. Ζαρωτής Ιωάννης του Αθ.	8-10-96	Γ.Ε.	Κ. 6.31
79. Θεοδωροπούλου Πολυξ. του Δημ.	15-10-97	Γ.Ε.	Λ.Κ. 6.67
80. Καβρουλάκη Σουλτάνα του Γεωργ.	15-10-97	Γ.Ε.	Λ.Κ. 7.84
81. Καλέση Περσεφόνη του Αναστ.	20-10-97	Γ.Ε.	Λ.Κ. 7.25
82. Κανελλακοπούλου Ευγ. του Θεοδ.	15-10-97	Γ.Ε.	Λ.Κ. 8.03
83. Καραγιάννη Ελένη του Νικ.	15-10-97	Γ.Ε.	Λ.Κ. 7.44
84. Καραγιάννη Σεβαστή του Ιωάν.	21-10-96	Γ.Ε.	Λ.Κ. 6.71
85. Καραψά Γρανέτα του Αθαν.	15-10-97	Γ.Ε.	Λ.Κ. 7.57
86. Καρδίμη Μαριγώ του Χρήστου	16-10-97	Γ.Ε.	Λ.Κ. 7.61
87. Κασπίρη Αικατερίνη του Κων.	15-10-97	Γ.Ε.	Λ.Κ. 8.26
88. Κατσάρα Όλγα του Στεφάνου	15-10-97	Γ.Ε.	Λ.Κ. 7.34
89. Κατσιγιάννη Ελένη του Χαρ.	4-10-96	Γ.Ε.	Λ.Κ. 6.52
90. Κατσίρη Ειρήνη του Αθαν.	15-10-97	Γ.Ε.	Λ.Κ. 7.46
91. Κατσούλα Τζένη του Μιχάλη	27-9-95	Γ.Ε.	Λ.Κ. 7.52
92. Κοντογιάννη Παρθενία του Σπ.	15-10-97	Γ.Ε.	Λ.Κ. 7.67
93. Κουγιουτμτζίδου Χρ. του Γεωργ.	14-10-96	Γ.Ε.	Λ.Κ. 6.94
94. Κούρτη Θεοδώρα του Νικ.	15-10-97	Γ.Ε.	Λ.Κ. 8.15
95. Κυρίτση Σταυρούλα του Κων.	21-10-97	Γ.Ε.	Λ.Κ. 7.69
96. Κυροπούλου Αμυγδαλιά του Δημ.	15-10-97	Γ.Ε.	Λ.Κ. 7.55
97. Λάμπρου Ελένη του Κων/νου	15-10-97	Γ.Ε.	Λ.Κ. 7.73
98. Λιάμπα Μαρία του Δημ.	12-10-94	Γ.Ε.	Λ.Κ. 6.65
99. Λυμπεροπούλου Παναγιώτα			
100. Μαράγκα Μαργαρίτα του Ιωάν.	1-10-96	Γ.Ε.	Λ.Κ. 7.25
101. Μειντής Κων/νος του Νικ.	17-12-97	Γ.Ε.	Λ.Κ. 7.67
102. Μητσιάνης Ιωάννης του Παν.	12-1-98	Μετεγγρ.	Α. 8.82
103. Μπάκη Σωτηρία του Φωτίου	15-10-97	Μετεγγρ.	Λ.Κ. 6.92
104. Μπαλτά Ηρώ του Κων.	15-10-97	Μετεγγρ.	Α. 8.69
105. Μπέζα Μαρία του Νικ.	17-10-97	Γ.Ε.	Λ.Κ. 7.38
106. Μπέη Στεργιανή του Χρήστου	15-10-97	Γ.Ε.	Λ.Κ. 7.80
107. Μπέλλου Αλεξάνδρα του Βασ.	15-10-97	Γ.Ε.	Λ.Κ. 7.84
108. Μπέλλου Αλίχη του Αποστ.	3-10-96	Γ.Ε.	Λ.Κ. 7.77
109. Μυλωνά Κων/νιά του Θωμά	15-10-97	Γ.Ε.	Λ.Κ. 7.34
110. Νεοφυτίδου Ιωάννα του Νικ.	3-10-96	Γ.Ε.	Λ.Κ. 6.33
111. Νικολάου Βαρβάρα του Χρυσ.	22-10-97	Εξ. Κυπρίων	Λ.Κ. 6.80
112. Νικολή Ελένη του Όμηρου	22-10-97	Εξ. Κυπρίων	Λ.Κ. 6.84
113. Νίνου Αγγελική του Γεωρ.	1-10-96	Γ.Ε.	Λ.Κ. 7.69
114. Ντόβας Κων/νος του Ηλία	2-10-96	Γ.Ε.	Κ. 6.15
115. Ντομάτα Γεωργία του Χρ.	16-10-97	Γ.Ε.	Λ.Κ. 7.44

Όνοματεπώνυμο	Ημερομ. εγγραφής	Τρόπος εγγραφής	Βαθμός πτυχίου
116. Οικονόμου Πετρούλα του Κων.	15-10-98	Γ.Ε.	Λ.Κ. 7.00
117. Παπαγιαννοπούλου Σοφία του Δημ.	15-10-97	Γ.Ε.	Λ.Κ. 6.92
118. Παπαδημητρόπουλος Ευάγγελος του Ιωάννη	23-3-98	Πτυχ. Τ.Ε.Ι.	Κ. 6.23
119. Παπαδημητροπούλου Παναγούλα του Αθανασίου	16-10-97	Γ.Ε.	Λ.Κ. 7.48
120. Παππά Αθανασία του Αχιλλέα	15-10-97	Γ.Ε.	Λ.Κ. 7.90
121. Πασχαλούδη Χριστίνα του Χρ.	16-10-97	Γ.Ε.	Λ.Κ. 7.17
122. Πατρώνα Βάια του Χρήστου	15-10-97	Γ.Ε.	Αρ. 8.50
123. Πεπόνη Δέσποινα του Στεφ.	16-10-97	Γ.Ε.	Λ.Κ. 7.73
124. Περέσογλου Ευφροσύνη του Νικ.	7-10-96	Γ.Ε.	Λ.Κ. 6.83
125. Πετρίδου Στυλιανή του Χρ.	15-10-97	Γ.Ε.	Λ.Κ. 8.21
126. Πετρονή Παρασκευή του Χαραλ.	22-10-97	Εξ. Κυπρίων	Λ.Κ. 6.71
127. Πισιμίση Βιργινία του Χαρ.	20-10-97	Γ.Ε.	Λ.Κ. 7.51
128. Ρειζοπούλου Άλκηστης του Γεώργ.	15-10-97	Γ.Ε.	Λ.Κ. 8.42
129. Ρόφτσια Αναστασία του Δημ.	15-10-97	Γ.Ε.	Λ.Κ. 7.38
130. Σαμπαζιώτη Παρ. του Σταυρ.	1997	Πτυχ. Α.Ε.Ι	Λ.Κ. 6.57
131. Σολδάτου Αγαθή του Γεωργ.	15-10-97	Γ.Ε.	Λ.Κ. 7.78
132. Σπάχου Χαρίκλεια του Δημ.	15-10-97	Γ.Ε.	Λ.Κ. 6.92
133. Σταθοκώστα Μαρία του Κων.	3-10-96	Γ.Ε.	Λ.Κ. 6.89
134. Στασινοπούλου Μαρίκα του Σταυρ.	15-10-97	Γ.Ε.	Λ.Κ. 7.90
135. Συραγούλα του Εμμαν.	16-10-97	Γ.Ε.	Λ.Κ. 7.13
136. Ταραλλή Χαρά του Χριστάκη	22-10-97	Γ.Ε. Κυπρίων	Λ.Κ. 6.76
137. Τζαβάρα Ελένη του Γεωργ.	20-10-97	Εξ.	Λ.Κ. 7.73
138. Τάσσου Ευγενία του Βασ.	17-10-97	Γ.Ε.	Λ.Κ. 7.61
139. Τσάτσαρη Ελένη του Ευαγ.	20-10-97	Γ.Ε.	Λ.Κ. 7.48
140. Τρίμπου Βασιλική του Νικ.	2-10-96	Γ.Ε.	Λ.Κ. 8.25
141. Υψηλάντη Ευγενία του Νικ.	23-10-97	Γ.Ε.	Λ.Κ. 7.59
142. Φακατσέλη Γενοβέφα του Βασ.	15-10-97	Γ.Ε.	Λ.Κ. 7.65
143. Χαρδαλιά Μαρία του Φωτ.	15-10-97	Γ.Ε.	Λ.Κ. 6.84
144. Χαρέλλη Φιλίτσα του Παναγ.	16-10-97	Γ.Ε.	Λ.Κ. 8.18
145. Χρόνη Σοφία του Αθαν.	15-10-97	Γ.Ε.	Λ.Κ. 6.73
146. Ψυχογιού Δήμητρα του Γεωργ.	15-10-97	Γ.Ε.	Λ.Κ. 7.09

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΑΝΤΑΛΛΑΣΣΕΤΑΙ
ΤΟ ΤΡΙΤΟ ΜΕΡΟΣ ΤΗΣ ΔΩΔΩΝΗΣ

Periodicals exchanged with third part of *Dodoni*

1. *Aquinas* (Città del Vaticano, Italia)
2. *Ancient Philosophy* (Pittsburgh, U.S.A.)
3. *Canadian Philosophical Review* (Edmonton, Alberta)
4. *Communication and Cognition* (Ghent, Belgium)
5. *Critica Revista Hispanoamericana de Filosofia* (México, México)
6. *Education Studies* (Florida, U.S.A.)
7. *Etyka* (Warszawa, Polska)
8. *Filosofia Oggi* (Genova, Italia)
9. *Indian Philosophical Quarterly* (Poona, India)
10. *Journal of Aesthetic Education* (Urbana, Ill., U.S.A.)
11. *Journal of Thought* (Oklahoma, U.S.A.)
12. *Methodology and Science* (Haarlem, Netherlands)
13. *Pensamiento* (Madrid, Espana)
14. *Philosophica* (Gent, België)
15. *Philosophy and Social Action* (New Delhi, India)
16. *Philosophy in Science* (Tuscon, Arizona, U.S.A.)

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

Εκδότης: Τμήμα Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας
της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

*Κεντρική
διάθεση:* Γραφείο Δημοσιευμάτων Πανεπιστημίου Ιωαννίνων,
Πανεπιστημιούπολη (Δουρούτη), Ιωάννινα 45 110
Τηλ. 0651097122

*Συντακτική
Επιτροπή:* Κώστας Θ. Πέτσιος, Τομέας Φιλοσοφίας
Ελένη Μαραγκουδάκη, Τομέας Παιδαγωγικής
Βασιλική Παπαδιώτη, Τομέας Ψυχολογίας

*Γραμματεία
Συντακτικής:
Επιτροπής* Κώστας Θ. Πέτσιος, Τομέας Φιλοσοφίας
Ιωάννινα 45 110 - Τηλ. 0651095659

Τυπογραφείο: Ιωσήφ Γκούρα, Δωδώνης 23, τηλ. 0651033598
45 221 Ιωάννινα

Στοιχειοθέτης: Θεόδωρος Κατούνιας, τηλ. 0651023675

